

Pro tajemníka ÚV KSČ s.M. Beňu
ke schválení

M. Beňu

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 88

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 29. srpna 1985

Beňu

Č. j.: inf./112/04512/88

Počet listů: 11

Počet výtisků: 26

Den vydání: 4. září 1985

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích

Informace o politické situaci v krajích

Stranické orgány a organizace i nadále soustřeďují úsilí na rozpracovávání a realizaci závěrů 15. zasedání ÚV KSČ. Po jednání krajských /městských/ a okresních výborů strany se s nimi zabývaly červencové a srpnové členské schůze, které k jejich zajištění přijaly, i když s rozdílnou úrovní, vlastní politickoorganizační opatření. Důraz je v nich položen na aktivizaci vnitrostranického života, zvýšení stranického vlivu na plnění úkolů pracovišť i míst a jejich úzké spojení s kvalitní obsahovou, organizační a kádrovou přípravou výročních členských schůzí základních organizací. Podle zpráv krajských /městských/ výborů se stranické orgány a organizace snaží hledat nové, účinnější formy a metody práce, jimiž by kvalitativně pozvedly její úroveň.

V oblasti ekonomické je vytyčován jako hlavní cíl bezezbytku splnit úkoly sedmé pětiletky a zabezpečit kvalitní přípravu plánu na rok 1986 a osmou pětiletku. K tomu jsou využívány porady a aktivity funkcionářů strany, společenských organizací NF a vedoucích hospodářských pracovníků, zejména z těch podniků a závodů, kde mají v tomto směru nejvíce problémů. Mimo to je jim prostřednictvím delegovaného aktivu z vyšších stranických orgánů poskytována diferencovaná pomoc. Zkušenosti v některých místech ukazují na přetrvávající praxi hospodářského vedení - a nejsou to ojedinělé případy - hledat důvody neplnění plánovaných úkolů v objektivních příčinách. Stranické orgány z těchto případů začínají vyvozovat závěry. Například předsednictvo severomoravského KV KSČ uložilo šesti ředitelům podniků, kde se již delší dobu projevují vážnější nedostatky v řídicí práci, stranický trest napomenutí a třem vyslovalo nespokojenost s jejich přístupy k zabezpečování stranických usnesení. Zkušenosti z jednání stranických orgánů také ukázaly, že i nadřízené hospodářské orgány, VHJ a ministerstva nemají vždy potřebný aktivní přístup k řešení dlouhodobě známých problémů.

Krajské /městské/ výbory strany pozitivně hodnotí, že na pražskou iniciativu pro spojení vědy s výrobou, která byla vyhlášena na počest XVII. sjezdu KSČ, reagují další podniky a závody. Například v Praze je jich již 26 a to i z oblasti služeb. V Rudných dolech Netolice /Jihočeský kraj/ se rozhodli komplexně modernizovat celý závod, do konce roku překročit rozhodující ukazatele o 0,5 % a vyrobit dvoudenní produkci navíc. V Jihočeských dřevařských závodech České Budějovice urychlují vědeckotechnický rozvoj a inovaci především v pilařské výrobě. V n.p. Plastika Nitra /Západoslovenský kraj/ zavádějí roboty na další pracoviště, čímž do konce roku uspoří tři pracovníky, 0,02 GJ energie, zvýší koeficient směnnosti, výrobu v hodnotě 1 450 000 Kčs a zisk o 540 000 Kčs. Rovněž v n.p. TOS Svitavy / Východočeský kraj/ vybaví jednotlivé provozny průmyslovými roboty a manipulátory. Dále se zaměří na vývoj nových strojů s vysokým uplatněním elektroniky a uspoří na materiálových nákladech 0,5 %. Podobné přístupy k rozvoji pracovní iniciativy se zaměřením k urychlení procesu vědeckotechnického rozvoje uvádějí i další krajské výbory.

Stranické orgány a organizace věnují mimořádnou pozornost zajišťování plynulého průběhu zemědělských polních prací, aby byly eliminovány nepříznivé vlivy počasí. Především využíváním dočasných stranických skupin operativně řeší problémy ve využívání techniky, kvality a organizace práce. Současně mobilizují pracující k vysokým výkonům s cílem sklídit úrodu s minimálními ztrátami. Kladně je hodnocena pomoc patronátních závodů a společenských organizací NF brigádníky, dopravními prostředky i poskytováním dodatečných skladovacích prostor k uskladnění úrody. V některých místech je poukazováno na zbytečné ztráty ke kterých dochází při sklizni. Totálně odešly porosty okurek. Například v produkčním okrese Znojmo /Jihomoravský kraj/ byla jejich výroba splněna jen na 23 %.

Zásobování obyvatelstva základními potravinami je hodnoceno jako plynulé. Ojedinelé místní problémy řeší příslušné orgány. Oceňuje se, že na trhu je dostatek zeleniny. Kritizována je špatná kvalita brambor.

Krajské /městské/ výbory strany hodnotí ve svých zprávách politickou situaci v uplynulém období pozitivně. Názorovou hladinu obyvatelstva charakterizují jako vcelku klidnou - vyrovnanou. Předmětem kritiky zůstávají nedostatky v dodavatelsko-odběratelských vztazích, které zapříčiňují nerovnoměrné plnění výrobních úkolů. Ojediněle byly zjištěny hanlivé nápisy a protisocialistické výzvy v souvislosti se 17. výročím internacionální pomoci socialistických států naší republiky.

Z mezinárodních událostí nejvíce zaujaly informace o reagenci jednotlivých západních států na Prohlášení SSSR o jednostranném moratoriu zkoušek nukleárních zbraní, zveřejněná odpověď s.M. Gorbačova agentuře TASS a návrh mírového využití vesmíru včetně zabránění jeho militarizace. V souvislosti s tím projevila část věkově starších občanů určité obavy o bezpečnost Sovětského svazu i ČSSR, další vyslovila názory, že SSSR má předstih před USA a může si takový postup dovolit. Jsou však i takové, že uvedená výzva je prý prázdným gestem. Pozornost je věnována také vývoji situace v JAR, informacím o letecké havárii v Japonsku a úniku jedovatého plynu z průmyslových podniků v USA a Švýcarsku. Odsuzováno je poděkování prezidenta USA představiteli "Svazu Vyhnanců" v NSR za podporu při jeho návštěvě v uvedené zemi. Tento čin se posuzuje jako přímá podpora fašismu v období 40. výročí jeho porážky.

V řadě míst po celé republice se konají mírové letní slavnosti spojené s družstevními dny, dožínkami apod. Ve všech krajích, okresech, městech a partyzánských obcích jsou připravovány důstojné oslavy výročí Slovenského národního povstání. Při této příležitosti budou uskutečněny pietní akty kladení věnců k pomníkům padlých hrdinů, slavnostní a mírová shromáždění, na kterých promluví vedoucí funkcionáři strany. V okrese Trebišov /Východoslovenský kraj/ se mírová slavnost již konala za účasti delegace družebního okresu ze SSSR. Byla z ní odeslána zdravice sovětskému lidu, ve které je vyjádřena podpora mírovým návrhům Sovětského svazu v boji za odvrácení války a udržení trvalého míru.

Proces realizace závěrů 15. zasedání ÚV KSČ se dostal do další etapy. Prvotní nedostatky, které se projevovaly buď ve snaze uspěchat přijímání politickoorganizačních zabezpečení, nehledat jejich spojitost s hlavními úkoly zajišťovanými v okruhu působnosti ZO KSČ, redukovat 15. zasedání pouze do polohy informativní, mechanicky aplikovat přístupy předcházejících let apod. se snaží krajské a okresní výbory postupně odstraňovat.

Úkoly předsjezdové přípravy rozpracované do podmínek jednotlivých stranických orgánů se promítají do plánů jejich práce. Snaží se sjednotit a skloubit komplexní přístup k řešení věcných problémů s posouzením forem a metod vlastní stranické práce. Řada příkladů ukazuje na snahy volit takové formy, aby příprava výročních členských schůzí byla výsledkem konkrétního podílu jak stranických funkcionářů, tak i nejširší členské základny.

Krajské a okresní výbory strany analyzují úroveň akceschopnosti základních organizací i vlastní práce při jejich řízení, projednávají stanoviska k jejich činnosti, která jsou kritičtější a konkrétnější než v předcházejících letech. O tom, že se zvyšuje náročnost v práci okresních výborů svědčí skutečnost, že se ke kvalitě některých rozborů znovu vracejí. Posuzují úroveň diferencovaného řízení základních organizací a poskytování pomoci prostřednictvím delegovaného aktivu. Přehodnocují jeho složení zvláště po zjištění, že se někteří dosud do práce ZO zapojili jen minimálně, nebo že redukují svoje poslání na pouhý přenos úkolů shora dolů.

Při sledování přístupů organizací k realizaci 15. zasedání ÚV KSČ se stranické orgány nespokojily - jak ukázaly poznatky instruktorů ÚV KSČ - s pouhými statistickými přehledy o počtech těch, které již přijaly vlastní politickoorganizační zabezpečení přípravy a průběhu jednání výročních členských schůzí. Ze zjištěné rozdílné úrovně věcnosti, adresnosti, ne-

dostatečné schopnosti propojovat úkoly politickoorganizačnické práce s ekonomickými, vyvozují závěry vyúsťující v opatření - do-
pracovat v některých organizacích politickoorganizační zabezpe-
čení tak, aby umožnilo promítnout 15. zasedání ÚV KSČ v plném
rozsahu do konkrétní realizační polohy.

V současném období vrcholí kádrová příprava výročních člen-
ských schůzí a stranických konferencí. Záměry ve složení nových
výborů ZO a dalších volených stranických orgánů byly v podstatě
naplněny. Bylo přikročeno k teoretické i praktické přípravě no-
vě navrhovaných funkcionářů, včetně připravovaných kádrových re-
zerv.

Ve většině organizací byly zahájeny besedy nebo pohovory
s komunisty. Jsou vedeny s cílem využít jejich schopností a
zkušeností při zvyšování podílu na růstu akceschopnosti základ-
ních organizací v dalším období. V tomto smyslu jsou jim uklá-
dány konkrétní stranické úkoly.

Krajské /městské/ stranické orgány informují o tom, že tě-
žiště jejich práce nyní spočívá v soustavném sledování pří-
stupů jednotlivých stranických orgánů a organizací k realiza-
ci úkolů v předsjezdovém období. Vedou je k tomu, aby při za-
bezpečování závěrů 15. zasedání ÚV KSČ volily komplexní přístup,
který vylučuje přeceňování organizační stránky přípravy výroč-
ních členských schůzí a stranických konferencí. V tomto smyslu
usměrňují činnost pracovních skupin vyslaných na pomoc základ-
ním organizacím. Například OV KSČ Tábor /Jihočeský kraj/ a
další je orientují na to, aby pracovaly přímo v základní orga-
nizaci, kontaktovaly se nejen se členy výboru, ale i vedoucí-
mi stranických skupin, funkcionáři společenských organizací
NF, brigádami socialistické práce, komplexními racionalizační-
mi brigádami a dalšími. Prosazovaly nové formy a metody práce,
aby z přístupů některých stranických funkcionářů vymizelo ruti-
nerství, stereotyp a praktikismus. Pracovní skupiny ÚV KSČ
na pomoc krajským výborům byly ustaveny a zahájí svoji činnost
začátkem září.

Stranické orgány a organizace věnují pozornost přípravě plánu na rok 1986 a osmou pětiletku. Krajské /městské/ výbory strany usilují spolu s okresními výbory o to, aby základní organizace náročně posuzovaly přístupy k zabezpečení těchto úkolů v souladu se závěry 15. zasedání ÚV KSČ. Stranické orgány odmítají snahy vedoucích hospodářských pracovníků zveličovat současné problémy ve výrobě, podhodnocovat očekávané plnění letošního roku a stanovit si tak nízkou výchozí základnu pro příští rok i celou pětiletku. Považují za rozhodující, aby se úkoly roku 1985 splnily a v žádoucích směrech překročily a ukládají v tomto směru úkoly hospodářským vedoucím a společně hledají cesty k jejich zabezpečení. K objektivizaci výchozí základny pro návrhy plánů, hodnocení současného stavu a sjednocení postupu při odstraňování rozporů svolávají porady a aktivity s řediteli průmyslových podniků, okresních poboček Státní banky československé, předsedy CZV i ZO KSČ. V některých krajích /například v Praze, Severomoravském a Východoslovenském/ konzultovali tajemníci KV /MěV/ KSČ, KSS problémy rozhodujících podniků s ministry příslušných resortů. Úroveň návrhů podnikových plánů je předmětem jednání celozávodních výborů a základních organizací strany. Přes toto úsilí se v převážné většině průmyslových podniků nepodařilo v potřebné míře změnit postoje vedoucích hospodářských pracovníků k přípravě plánu a stranické orgány proto odmítly návrhy podnikových plánů nezabezpečující požadovaná tempa růstu a označily je za nepřijatelné.

Nežádoucí tendence se projevují zejména v tom, že ve velkém rozsahu nejsou dodrženy směrnice v objemových i kvalitativních ukazatelích. Například v Severomoravském kraji nezajišťovalo, podle stavu k polovině srpna t.r., ze 106 podnikových plánů úkoly v upravených vlastních výkonech 79 /tj. 74,5 %/, v zisku 69 /tj. 65,1 %/ a ve výrobě zboží 42 /tj. 39,6 %/. Podobný stav je i v ostatních krajích. V Jihomoravském nebyl naplněn rozpis ve výrobě, odbytu a zejména zisku, který byl nižší o 2 miliardy Kčs. Rovněž v Praze, kde směrnice nebyla zajištěna ve všech sledovaných ukazatelích kromě vývozu do nesocialistických zemí ve velkoobchodních cenách,

se nejvíce rozporů projevilo v zisku. V návrzích podniků je tento kvalitativní ukazatel nižší než plán letošního roku.

Přesto, že směrnice pro osmou pětiletku není ve značném rozsahu zabezpečena, požadují podniky vyšší vstupy. Například ve Středoslovenském kraji podniky předpokládaly nižší dynamiku výroby za ústředně řízený průmysl v osmé pětiletce o 3 % a v roce 1986 o 1 %. Značné rozpory byly v tvorbě upravených vlastních výkonů, které se podle směrnice mají v příští pětiletce zvýšit o 57 %, ale v návrzích podnikových plánů se počítalo pouze s 33,6 %. V některých ukazatelích se navrhovalo zhoršení dokonce i ve srovnání s očekávanou skutečností letošního roku. Naproti tomu byly požadovány větší investice, počty pracovníků, mzdové fondy, vyšší náklady na materiál apod. Ve Východočeském kraji požadovaly mzdové prostředky v plné výši i ty podniky, jež nepřevzaly zcela rozepsané úkoly.

Mnohé hospodářské organizace nejsou dostatečně aktivní při hledání cest k nižší spotřebě surovin, materiálu i energie a zkracování doby obratu zásob. To se projevuje v malé dynamice snižování nákladů na výrobu. Snížení podílu materiálových a celkových nákladů na výkonech je splněno jen z poloviny. Podniky nebyly v navrhovaných plánech dostatečně progresivní v rozvoji vědy i komplexní socialistické racionalizaci. Mnohdy ani nebyla dodržena vazba těchto činností na ostatní části podnikových plánů. Programy vědeckotechnického rozvoje obsahovaly většinou jen obecné formulace bez konkrétních záměrů a vyčíslených efektů v plánu. V důsledku toho se nezajišťovalo zvyšování podílu výrobků vysoké technické úrovně na výrobě zboží. Například v Jihočeském kraji se uvažovalo s jeho snížením z 23 % v roce 1985 na 21,3 % v roce 1990. Proto se často nemohlo kalkulovat s potřebnou efektivností vývozu a to ani v těch případech, kdy byly přijaty vyšší úkoly ve vývozu ve velkoobchodních cenách.

Úroveň návrhů podnikových plánů svědčí o tom, že vedoucí hospodářští pracovníci stále nedoceňují využívání inten-

zivních zdrojů a spoléhají se převážně na extenzivní faktory růstu výroby. Takové přístupy neumožňují v žádoucí míře využívat vstřícného plánování a proto bylo přijímáno málo progresivnějších úkolů a většinou jen v některém ukazateli, bez vazeb na ostatní části plánů. Tím také scházely podněty pro rozvoj iniciativy pracujících v žádoucích směrech. K podrobnějšímu a konkrétnímu seznamování pracovních kolektivů se záměry směrnice došlo jen v malém rozsahu. Hospodářští vedoucí to zdůvodňovali řadou nevyřešených rozporů, nevyjasněností dodavatelско-odběratelských vztahů a tím, že úkoly pro jednotlivá pracoviště nebyly ujasněny. V těch případech, kdy byly návrhy plánů s pracujícími projednány, se využilo jejich námětů a pracovní iniciativy zaměřené na počest XVII. sjezdu KSČ.

Příprava plánu je narušována rovněž objektivními příčinami. Při rozpisu směrnice se na střední části řízení projevují nesprávné subjektivní přístupy, spočívající v neznalosti a nerespektování objektivních podmínek jednotlivých podniků. Předmětem kritiky je mechanické používání indexové metody bez diferencovaného hledání rezerv ke zvýšení jejich výkonů a efektivnosti. Poukazuje se na malou angažovanost nadpodnikových orgánů při zabezpečování dodavatelско- odběratelských vztahů. Nejsou dodržovány vazby mezi jednotlivými částmi plánů. Například mezi hmotným i hodnotovým vyjádřením výroby a finančními plány, výrobou zboží, sortimentem a budováním kapacit. V některých podnicích je situace komplikovaná nedořešenými úkoly v plánu letošního roku, který je výchozí základnou pro osmou pětiletku. Tak je tomu například v AZNP Mladá Boleslav /Středočeský kraj/, kde jsou rozpory v současné době projednávány na centrálních orgánech. Severomoravské pivovary v Přerově dluží podle plánu, který jim nebyl na základě nižší poptávky upraven, zboží za 50 miliónů Kčs.

Ze zpráv krajských /městských/ výborů strany vyplývá, že VHJ některým podnikům směrnice nerozepsaly. Například v Praze došlo k plnému rozpisu ukazatelů pouze u 50 % průmyslových

a 60 % stavebních organizací, Obdobná situace je rovněž v Jihočeském kraji. V Severomoravském kraji je řada rozporů v řešení sociálních programů a ekologických problémů podniků. Upozorňuje se na potřebu vypracování dlouhodobé koncepce objemu hutní výroby. Jak uvádí KV KSČ, nepřihlíží se ve směrnici dostatečně ke zvyšování nákladů na těžbu černého uhlí ve větších hloubkách a za stížených podmínek. V k.p. Škoda Plzeň /Západočeský kraj/ je třeba urychleně provést komplexní řešení problematiky spojené s dlouhodobou výrobou zařízení pro jaderné elektrárny na sklad.

Krajské a okresní výbory strany využívají získané poznatky při opětovném projednávání návrhů plánů koncem srpna t.r. na poradách a aktivech s řediteli podniků a při jeho vyhodnocení na členských schůzích ZO KSČ. Na podporu zabezpečení kvalitní přípravy plánu se v mnoha krajích počítá se svoláním stranickoekonomických konferencí a aktivů předních pracovníků z rozhodujících hospodářských organizací.

Situace v zabezpečení směrnice pro osmou pětiletku v zemědělství je v jednotlivých krajích rozdílná. Například ve Východoslovenském byla dodržena. Také ve Středoslovenském kraji jsou úkoly směrnice v rostlinné výrobě zabezpečeny až na lněné stonky, u nichž přetrvávají nedostatky v materiálně technickém zásobování. Nižší produkce se však předpokládá u ovoce. V živočišné výrobě se navrhují vyšší úkoly v nákupu jatečných zvířat, mléka, drůbeže a vajec. Rovněž další kraje /například Jihomoravský/ nabízejí více těchto produktů.

Naproti tomu v Západoslovenském kraji nebyl plán, předložený krajskou zemědělskou správou na rok 1986, přijat a byl vrácen k přepracování s úkolem zabezpečit jej ve výrobě i nákupu dle původní směrnice. Rovněž požadavky zemědělských podniků na limity v investiční výstavbě byly odmítnuty. Ve Středočeském kraji řeší ve spolupráci s ministerstvem zemědělství a výživy ČSR objem tržní produkce u cukrovky, kde není směrnice za osmou pětiletku naplněna o 52 700 tun. Ke splnění úkolu v produkci

chmele schází 200 tun. Zemědělské podniky tohoto kraje rozporují limit nafty. Rovněž Severomoravský kraj žádá ministerstvo o přehodnocení některých položek plánu. V rostlinné výrobě doporučuje snížit nákup cukrovky o 73 000 tun a chmele o 50 tun. V živočišné výrobě navrhuje zvýšit produkci jatečné drůbeže o 500 tun. V Jihomoravském kraji požaduje okres Kroměříž snížení nákupu obilovin o 20 000 tun ročně, aby byl nezávislý na centrálním fondu krmiv, který činí v rámci kraje 300 000 tun. V nákupu zeleniny a ovoce jsou požadavky odběratelských organizací podstatně nižší než směrnice.

V Severočeském kraji nebyla směrnice u většiny podniků naplněna v obilovinách, tržní produkci zeleniny, cukrovky a chmele. Navrhuje se i nižší produkce mléka. Nezabezpečuje se předpokládaný růst produktivity práce a normativ mzdových prostředků z objemu upravených vlastních výkonů. Přitom se požadují vyšší mzdové fondy a zemědělské investice ve výši 1 miliardy 7 miliónů Kčs. Připomínky jsou k výši přídělů stavebních hmot, svítidel, chemických přípravků, snižování limitu nafty a jejím nerovnoměrným přídělům v průběhu roku. Závažným problémem, který vyžaduje řešení, je zabezpečení stavebních kapacit pro realizaci investiční výstavby v zemědělství a potravinářském průmyslu. Ve směrnici pro strojné traktorové stanice přetrvává nežádoucí růst plánovaného zisku, který není v souladu s posláním STS a neúměrně zvyšuje náklady na zemědělskou výrobu.

Stranické orgány a organizace usilují přes uvedené problémy o to, aby úkoly rozepsané směrnicí pro přípravu osmého pětiletého plánu v zemědělství byly zabezpečeny. Nesmiřují se s uvedeným stavem a ukládají vedoucím hospodářským pracovníkům hledat cesty k jeho řešení v souladu s politikou strany.